

Egyre több a géntechnikával megváltoztatott fa

Tülevelét hetek múlva sem hullató fenyőfa, vírusbetegségeknek ellenálló szilvafajta, lényegesen kisebb lignintartalmú nyárfa, ami a farostok feltárását megkönnyíti, ma már nem vízió. Világszerte egyre több fát változtatnak meg géntechnikával. Napjainkig 150 transzgenikus gyümölcs- és díszfát termelnek.

A berlini Szövetségi Környezetvédelmi Hivatal (UBA) becslése szerint még 10–20 év, míg a megfelelő példányok az európai piacra kerülnek. Az USA-ban máris engedélyezték a géntechnikával vírusállóvá tett papaya értékesítését. Az UBA tanulmányt készített a Humboldt Egyetemmel, amely szerint a géntechnikával előállított tulajdonságok az erdei gyümölcs- és díszfáknál ugyanolyan széles körűek, mint a mezőgazdasági kultúrnövényeknél. A tanulmány áttekintést ad nemcsak a módosított fák szabadba helyezéséről, hanem a nemzetközi kutatási súlypontokról és a biztonsági intézkedések helyzetéről a szabadba helyezéskor. Egyes fafajtákra alapadatokat dolgoztak ki a kockázatbecsléshez.

Mivel a fák élettartama lényegesen nagyobb, mint pl. a kukoricáé vagy repcéé, nem lehet elhanyagolni hatásukat az ökoszisztémára.

A berlini Műszaki Egyetem szerint a nemhonos fákkal végzett kísérletek

alapján várható, hogy kb. 150 év alatt terjednek el, és válnak ún. invázorokká. Elképzelhető, hogy a transzgenikus fák is éppen így nagy ökológiai károkat okozhatnak.

A géntechnikai kutatás súlypontja ugyanúgy, mint a mezőgazdasági haszonnövényeknél, a betegségekkel és a kórokozók elleni ellenállás és a faminőség javítása, valamint a hő-, hideg- és szárazságtűrés.

A még nyitott kérdések: meddig tart a fába bevitt idegen gén hatása? Milyen maradandó az új tulajdonság, milyen nagy a kockázata a pollenátvitelnek a felhasznált fajtákra, és ezzel a környezetben való elterjedésüknek?

Az új tulajdonságokkal kapcsolatban az Erdészeti és Fagazdasági Szövetségi Kutatóintézet gyűjtött tapasztalatokat. A rezgőnyárfával végzett kísérletek során a megváltoztatott fák 2%-a részben vagy teljesen elvesztette az új jellegzetességet. Hogy az új tulajdonság megmaradjon, nemcsak gazdasági szempontból fontos, hanem a biztonság szempontjából is. Ha egy steril fa hirtelen mégis elkezd virágozni, a transzgenikus pollent elterjeszheti a környezetben.

(VDI Nachrichten, 1999. 47. sz. nov. 26. p. 26. – OMIKK, Biotechnológia)

Vadászati kiállítás Dortmundban

A Perenyei Hírlevél 2003. február 5. számában olvashatjuk: „Január 28-ától február 2-ig Dortmundban Nemzetközi Vadászati Kiállításra meghívták *Biczó Barnabást*, aki gravírozással díszített üvegtárgyakkal képviselte hazánkat, Perenyét a Lábod Vad- és Erdőgazdasági Rt. standján.”

Perenyén 1975-ben született Biczó Barnabás okleveles agrármérnök és vadászati szakmérnök. Művészeti tevékenységét kedvtelésből kezdte. A gravírozást néhány év alatt művészi szintre fejlesztette. Gravírozásai vadászati és természetet bemutató tárgyúak. Több alkotásán megtaláljuk az erdészeti emblémát, a fenyőgallyakkal körülvett öt tölglevelet.

Biczó Barnabás műveit Perenyén már két alkalommal láthatta a lakosság. Az Északerdő Rt. támogatásával, annak kiállít

lító helyén Budapesten országos bemutatón számosan megismerhették művészi alkotásait. Ennek a bemutatkozásnak volt köszönhető a dortmundi meghívás.

Biczó Barnabás, a fiatal alkotó mindenféle támogatást megérdemelne. Alkotásai a Budapesti Vásárközpontban a március 6-án nyílt és 10. alkalommal megrendezett FeHoVa kiállításon voltak láthatók. A gravírozott üvegtárgyakat az Északerdő Rt., valamint a Lábod Vad- és Erdőgazdasági Rt. standjain csodálhatták meg az érdeklődők.

Segítsük ezt a fiatal művészt, hogy alkotásai tovább öregbítsék hazánkat, vad- és erdőgazdálkodásunk hírét.

Biczó Barnabás címe: 7922 Perenye, Béke út 127. Tel.: 94/330-273.

Schalkház Lipót

A Washingtoni Egyezmény (CITES) 30 éves

Március 3-án ünnepelte 30. születésnapját a Washingtoni Egyezmény (CITES), amely a kereskedelem által leginkább veszélyeztetett állat- és növényfajok védelmét tűzte ki célul. A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium azzal köszönti az évfordulót, hogy elkészítette és néhány héten belül a Parlament elé terjeszti az Egyezményt kihirdető törvényt. A kiemelt fontosságú nemzetközi egyezmény végrehajtásáért a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium felelős.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozásunkkal kapcsolatban eddig elsősorban a teljesítésre váró feladatok kerültek előtérbe. Fontos azonban hangsúlyoznunk azt a tényt is, hogy világviszonylatban egyedülálló természeti értékeinkkel és elkötelezett természetvédelmi tevékenységünkkel mi is gazdagítani fogjuk az Uniót.

Az Európai Unió természetvédelmi szabályainál, a Madár és Élőhely Irányelveknél, valamint a Washingtoni Egyezmény végrehajtásáról gondoskodó rendeletnél szigorúbb a magyarországi jogi szabályozás. A gondos előkészítő munkával kidolgozott magyar törvények ugyanis egy fajokban gazdagabb, jobb természeti állapot védelmére készültek. Az EU-hoz történő csatlakozás során biztosítjuk, hogy ezek a szabályozások továbbra is érvényben maradjanak.

KvM

Tisztelt Szerkesztőség!

Szabadjon szíves figyelmükbe ajánlanom, hogy „valamikor, régesrégén” úgy volt, hogy ha egy írásmű valamely lapban később jut el az olvasókhoz, mint egy másikban, akkor azt illet másodközlésként feltüntetni.

Ezt a régi illemszabályt a Túrós Laci kiváló cikke, valamint Balázs Pista írása juttatta most az eszembe, mivel mindkettőt már volt szerencsém bama-rább elolvasni más lapokban.

De azt nem tudhatom, hogy e régi illemszabály érvényben van-e még...

Üdvözlettel: Reményfy László

(Igaz! Kéretik a szerzők, hogy ha kéziratukat más szerkesztőségnek is elküldték, jelezni szíveskedjenek. A Szerk.)